

Družinski tednik

ILUSTROVANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

Cena 2 Din
Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 29/I. Poštni predal števil. 345. Račun poštne hranilnice v Ljubljani števil. 15.393

Ljubljana, 19. aprila 1934

Naročnina za četrlet 20 Din, za pol leta 40 Din, za vse leto 80 Din. V Italiji za vse leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki in povsod drugod 2 dolarja

Štev. 16. Leto VI

Z balonom v zrak

Po poročilih znamenitih letalcev iz dobe, ko Piccardi še ni letal

Smrtna vožnja »Zenith«

15. aprila leta 1875, ob enajstih dopoldne, so bile vse priprave končane, da se po nalogu »Aeronavtske družbe v Parizu« dvigne poseben balon v dotlej še neznan višine. V gondoli sta bila znanstvenika Sivel in Crocé-Spinelli in neki Gaston Tissandier. S seboj so vzeli celo vrsto barometrov, toplomerov, spektroskopov in drugih instrumentov. Razen tega so imeli v gondoli več majhnih, s kisikom napoljenih balonov. To pot so prvi preizkusili, kako učinkuje umetno dovajanje zraka...

O poldvanajstih dopoldne se je balon dvignil v zrak, in že nekaj minut nato je ležala plinarna La Villette globoko pod letalci. Parkrat so še vrgli na zemljo balast, pa se je balon povzpel v višino 3.300 metrov. Dan je bil prekrasen, solnce je žarelo z vedrega neba na pozlačeno kroglo — le v daljavi so plavale drobne meglice. Ko so bili v višini 4.300 metrov, so začeli letalci za poskušnjo vdihavati umetni kisik. Aparati so bili v redu, meritve so lahko vzlic naglemu dvigu brezhibno opravili. Ko je balon dosegel višino 7000 metrov, je začel Sivel, najkrepkejši med vsemi, od srčne slabosti nenadno bledeti — toda že čez nekaj minut se je spet opomogel. Vsem trem se je silno čudno zdelo, da jim žila nenavadno hitro utripa: pri Crocéju na primer 150krat v minuti. Toplomer jim je pripovedoval o različno razgretih zračnih plasteh: ko so se jeli dvigati, je kazal 14 stopinj Celzija, v višini 2800 metrov je pal na 1° C, pri 3200 metrih na 4½° pod ničlo in nato polagoma na minus 11° v višini 7300 metrov.

Kmalu nato se je začela ona strahotna ura, o kateri ni nihče slutil. Še zmerom je slepeče gorelo solnce na nebesnem svodu, toda grelo ni več. Zdajci je Tissandier začutil, da mu roke odpovedujejo. Pisalna tablica mu je zdrknila na tla. To je napovedovalo popolno izčrpanost. Od sekunde do sekunde je telo bolj slabelo, toda nikogar ni obhajal občutek slabosti. Počasi so se jim jele blesti misli, kratke omotice so sledile, otopeli so za vse. Kmalu nato sta Sivel in Crocé podlegla. Poslednji jasni dojem o njima je imel Tissandier, edini, ki se je rešil, v višini 7450 metrov. Njegove oči so strmele v barometer; počasi je pritisk odnehaval od 290 na 280 mm. »8000 metrov!« je hotel krikniti Tissandier — pa je onemel, jezik mu je bil odrekel pokorščino. Ko se je čez kake pol ure prebudil iz sna, ki je bil podoban smrtnemu spancu, je samo nejasno čutil, kako je eden od tovarišev metal balast iz gondole. Pri priči je šinil balon spet v višino — čez tri

četrt ure se je Tissandier v drugo prebudil.

»Sivel! Crocé! Prebudita se!« zavpije nanju — toda onadva ga ne slišita več, nemo ždita v kotu pletene gondole. Sivelov obraz je popolnoma črn, iz ust mu curlja droben curek krvi. Crocéjeve oči so na pol zaprte — tudi on krvavi iz ust in ušes.

Ves ta čas je balon padal z vratomno naglico. Ravno v trenutku, ko je hotel edini preživeli prerezati motvoz, ki je bila z njim vrv s sidrom privezana za gondolo, je le-ta silovito udarila ob zemljo. Sidro se ni zadržalo v tla, in začel se je divji lov čez kamenje in ledino, zakaj še ne docela izpraznjeni »Zenith« se je v vetru napejal v jadro. Gondola je v velikih skokih hitela čez polja, med tem je pa Tissandier skušal pokriti trupli svojih dveh prijateljev in tudi samega sebe. Šele čez dolgo se mu je posrečilo polastiti se ventila in potegniti zanj: naposled po večurnem pre-

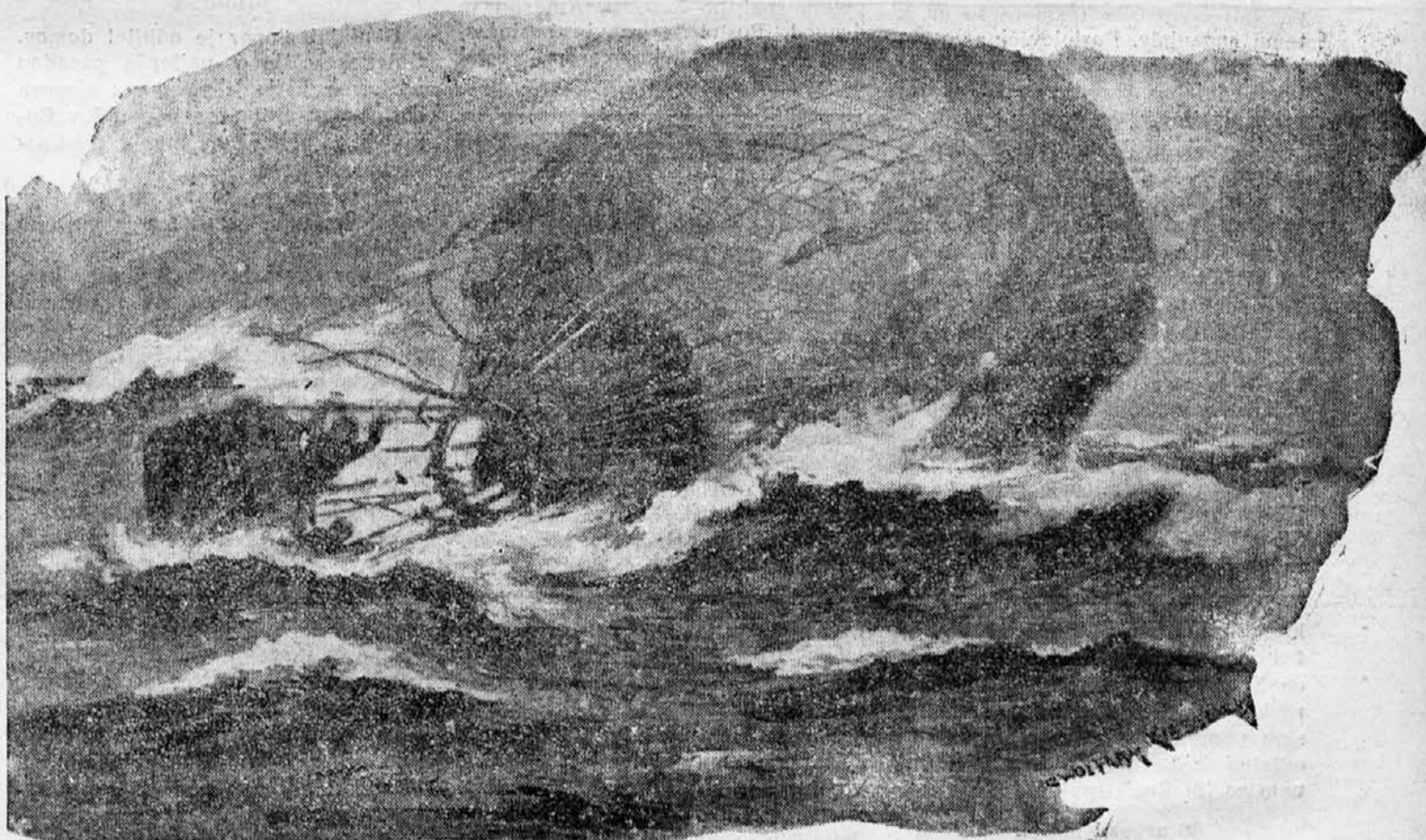
Nad ruskimi trdnjavami

Pod konec leta 1907 je sklenilo prirediti berlinsko »Društvo za zrakovplovbo« svoj stoti vzlet z balonom. V petek 20. decembra, točno opoldne naj bi bil start. Toda vreme je bilo obupno. Lilo je kakor za stavo, vmes pa, za izpremembo, tudi snežilo v gostih kosmih. Zato so šele popoldne začeli balon polniti z vodikom. To je trajalo celih osem ur. Proti 11. uri ponoči so bile naposled vse priprave končane, ob 11:50 se je balon vzpel. Balasta so vzeli s seboj toliko kakor dotlej še noben balon; 600 kg drobnega suhega peska v 28 vrečah po 25 in 15 kg. Le počasi se je balon dvigal v višavo in obstal 250 m visoko, nato pa odletel proti severozhodu. Po 5 urah poleta je bil nad Frankfurtom na Odri. Ob osmih zjutraj se je začel kazati učinek med tem vzišlega, čeprav še nevidnega solnca. Vodik v balonu se je jel raz-

naj pokrila tenka plast gladkega ledu, ki ni dala vodikom, da bi uhajal: tako se je balon lahko odlično držal v zraku, ne da bi bilo treba odmetavati balast.

O pol petih popoldne. Spet je na počila noč. Najmlajši letalec, ki se je sicer pogumno držal, ni kaj dobro prestal naporov. Živeci so mu jeli odpovedovati, in zato sta sklenila njegova tovariša, da se spuste na zemljo. Čez kakšne četrt ure zagledajo majhno kočico in nekega moža zraven nje. Vedeli so, da so že zdavnaj v Rusiji, in zato zavpije eden od njih, ki je znal nekaj ruščine: »Katoraja gubernija?« — »Varšava!« dobe odgovor. Zemlja, čez katero lete, je polna nizkih holmov in gričev. Sem pa tja zagledajo slaboten sij iz samotne kočice. Vse dalje gre vožnja, ne da bi kdo vedel, da lete nad najvažnejšim ruskim strateškim ozemljem, namreč čez Varšavo in Novogeorgijevsk, čez Ostrolenko, Lomžo, Osovic, Grodno in Kóvno!

Ker je tretjega letalca dajala huda mrzlica, sta sklenila ostala dva pristati, ko sta zagledala okoli sedmih zvečer pod seboj luči majhne vasi. Potegnili sta ventil, in gondola je udarila na tla. Toda tedaj se je pravi ples šele začel. Gondola je plesala

Peklenski ples je trajal 48 ur

ganjanju po poljih in njivah je izpraznjeni balon obvisel na nekem drevesu. Bilo je ob štirih popoldne. »Zenith« se je spustil na zemljo pri Cironu, 250 km od Pariza. Najvišja višina, ki jo je dosegel, je znašala 8600 metrov. Toda smrti obeh držnih letalcev ni bila vzrok ta višina, temveč to, da je eden od njiju vrgel balast iz gondole, da je balon spet pognalo kvišku.

tezati in je spravil balon v 2½ urah, ko so prišli na rusko mejo, v višino 750 m. Vse okoli balona so se širili oblaki in padal je gost dež. Balon je gnalo s hitrostjo 54 km proti vzhodu. Počasi se je dvignil 1150 m visoko. K letalcem je prihajal nejasen hrušč velemestnega vrvenja pod njimi, toda ugotoviti niso mogli niti približno, kje se nahajajo. Dalje, vse dalje — ovoj balona je bila že zdav-

čez zemljo kakor obsedena, ljudi v njej je pa premetavalo, da je bilo joj. Vse kar so bili vzeli s seboj, je že zdavnaj popadalo iz gondole in ležalo raztreseno po snegu. In še potem ko se je gondola ustavila, balon še dolgo ni dal miru. Vsak trenutek se je bilo bati, da ga ne bo sunek vetra spet pognal kvišku in z njim tudi gondolo.

Majli se je imenovala neznan vas,

Strasnov, to vam je bil tič!

Človek, ki je celo Stavijskega prekosil z iznajdljivostjo

Pred kratkim je umrl Ignac Strasnov, širom sveta znan pustolovec in slepar. Njegova smrt je zbudila pozornost ne samo na Madžarskem, temveč tudi v drugih državah, ki so nekoč pripadale Avstro-Ogrski. V zadnjem času se je o njem le malo slišalo; vest, da je umrl, je pa ponovno oživila spomin na pustolovščine tega velesleparja, ki je bil v primeri z njim Stavijski navaden šušmar.

Pred vojno je bil Strasnov stalna skandalna rubrika vseh srednjeevropskih držav. Toda od lepega Aleksandra Stavijskega se je razlikoval v tem, da je sleparil samo zato, da pomaga svojim prijateljem, ki so prišli v zadrego. Pri vseh prevarah je obdržal zase tako rekoč samo slavo in zadoščenje, da se mu je posrečilo koga prelisičiti, gmotno korist so pa imeli drugi.

Od Stavijskega, ki je s svojo tolpo naganjal zločine iz zločinskih nagibov samih, se je Strasnov razlikoval tudi v tem, da pri njegovih pustolovščinah in prevarah nikoli ni manjkalo humorja; nekatere med njimi so bile prave gledališke burke. Rad je podpiral umetnike in največje zadovoljstvo mu je bilo, če je komu kaj dobrega storil.

Jemal je bogatinom in dajal siromakom

Strasnov je bil rojen pustolovec, pa tudi življenske razmere so ga k temu naganjale. Pustolovščine so mu bile življenska potreba; znal jih je tako genialno izvesti, da bi skoraj rekli, da jim je dal moralni nivô.

Z neverjetno lahkoto in naglico je razmetaval velikanske vsote denarja, ki si jih je prisleparil, in se spel spuščal v nove pustolovščine. Vse mu je bilo nekaj sport. Najbolj je užival, kadar je lahko osmešil uradne osebe. To se mu je časih posrečilo z vprav gledališkim učinkom; nekajkrat se je celo zgodilo, da so ga množice iztrgale iz rok policije in da mu je občinstvo v sodni dvorani priredilo aplavz.

V nasprotju s Stavijskim, ki se je skrival za velikimi mogočniki, da je lahko oropal male varčevalce, je Strasnov jemal denar od bogatašev in ga delil siromakom.

kjer so pristali — samo 10 km od trdnjave Osoviec! Lahko si mislimo, da Nemcem ni bilo lahko prepričati ruskih oblasti, da niso imeli vohunskih namenov. 20. decembra so bili odleteli iz Berlina in šele štiri dni nato so jih Rusi izpustili.

48 ur nad morjem

11. oktobra 1908 je priredil »Nemški aeroklub« tekmovanje za Gordon-Benettovo nagrado. Prijavilo se je nič manj ko 23 balonov. Takoj po startu je razneslo neki ameriški balon v višini 500 metrov; na srečo se pilotoma ni nič hudega pripetilo. Veter je gnal balone proti Severnemu morju. Drugi dan je strmoglavil 100 km od Berlina neki španski balon, ker so se mu potrgale mreže. Toda tudi to pot sta se oba pilota čudežno rešila. Dveh nemških letal-

Prva pustolovščina — ljubezenska

Že v zgodnji mladosti je izgubil mater. Vso svojo otroško ljubezen je prenesel na dojljo, ki se je je ljubeče spominjal do smrti. Pozneje se je začel zelo zgodaj zanimati za ženske; bile so mu vzpodbuda za vse večje sleparije.

Po sijajno absolviranih študijah je postal uradnik v trgovinskem ministrstvu v Budimpešti. Tam se je imel dovolj priložnosti seznaniti z upravnim aparatom. Takrat se je v njem rodila želja po pustolovščinah. Nekega dne — to je bila njegova prva afera — je zbežal z ženo nekega starega trafikanta. Ljubimka seveda ni pozabila vzeti s seboj tudi večjo vsoto možnega denarja. Ta prva pustolovščina je stala Strasnova 14 dni zapora.

Takrat je bil Strasnov še mlad in še ni dodobra poznal vse veličine svojega duha. Šele druga večja avantura — tatvina biserov, ki se je z njimi hotel prikupiti neki slavni igralki — mu je razodela, kako spreten in genialen slepar zna prav za prav biti, če hoče. Od tistega časa so se njegove pustolovščine vrstile brez konca.

Strasnov je vlekel policijo vse Evrope za nos in se vozil kakor kakšen vladar, ki hoče ostati nepoznan, zdaj po Avstriji in Rusiji, potem spet po Nemčiji, Ameriki in drugod. Postal je pravi »businessman — slepar«, toda zmerom je ostal od nog do glave kavalir.

Banka Baruch

15, Rue Lafayette, PARIS

Odpremija denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vršni vse bančne posle najkulatneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Holandija: št. 1458-66, Deed. Dienst; Francija: št. 1117-94, Paris; Luksenburg: št. 5967, Luxemburg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

cev, ki ju je takisto zagnalo na Sev. morje, niso pa nikoli več videli — šele več tednov nato so našli nekje ob obali prazno gondolo.

Zmagal je pri tem tekmovanju švicarski balon »Helvetia«, ki ga je vodil polkovnik Schaeck. V nedeljo proti četrti uri popoldne se je balon dvignil v prekrasnem vremenu, toda kmalu ga je veter obrnil na jug in potem spet na zapad. Znočilo se je. Po dolgih urah teme se je spet prikazalo solnce, obdano z gosto meglo. In spet je šlo dalje, vse dalje. Zvečer sta letalca prišla do Bremerhavna. 31 ur sta bila že v zraku, pa jima je bilo še vse premalo. Sklenila sta, da se dasta zanesti na morje.

Ko sta se drugo jutro zbudila, sta se zagledala že daleč nad morjem in nikjer ni bilo več suhe zemlje. Solnčna vročina je plin v balonu tako raz-

Nikoli nisem prevaril ženske, ki me je ljubila, je Strasnov večkrat izjavil svojim prijateljem. In ni lagal!

Magična moč uniforme

Bolje kakor kdorkoli drugi je Strasnov vedel, koliko čara in mikavnosti pomeni za preprosto ljudstvo, zlasti za ženske, nakinčana uniforma madžarskih častnikov. Strasnov je znal to slabost lahkovernih ljudi do uniform sijajno izrabiti v svoje namene. Zanj so bile huzarske hlače z zlatimi trakovi in lakasti čevlji kapital, ki ga je nalagal na bogate obresti.

Nekega dne, ko ni imel v žepu niti groša, si je oblekel blestečo uniformo in šel na neki oficirski ples. Predstavil se je za huzarskega stotnika z dežele in si med svojimi »tovarišci« hitro nabral simpatij. Zveze, ki jih je tisti večer sklenil, so mu kajpada prinesle tudi lepe denarce.

Nekaj dni nato ga je eden izmed novih prijateljev srečal v kavarni. Bil je silno potr; pri kvartanju je bil izgubil 10.000 kron, ki bi jih moral že drugo jutro poravnati.

»Če do jutri zjutraj ne plačam teh 10.000 kron, si moram vzeti življenje«, je potrto dejal.

»Nič se ne boj«, ga je tolažil Strasnov. »Že drevi boš imel denar. Kar sedi in počakaj me v kavarni.«

Lažni nečak madžarskega primasa

Genialni slepar je odhitel domov. Oblekel se je v najlepšo paražno uniformo, ki jo je premogla njegova obilna garderoba, se odpeljal v Budim in se prijavil kardinalu, madžarskemu primasu.

»Moje ime je knez Esterhazy«, je rekel vratarju, da se mu je globoko priklonil.

Kakor strela je planil v sobo kardinala samega in se mu predstavil za enega izmed njegovih mnogoštevilnih nečakov, ki jih je imel kardinal toliko, da vseh sploh poznal ni.

»Če ne plačam do večera svojega dolga, se moram ustreliti!« je začel jadikovati.

»Koliko bi potreboval?« ga je blago vprašal dobrosrčni kardinal.

»18.000 kron!« je vzdihnil lažni nečak.

tegnila, da ga je dvignil 4000 m visoko. Takrat je začel pihati hud veter. Švicarja sta se začela kesati, da sta se podala v takšno negotovost, zakaj gondolo je premetavalo, da je bilo groza. Zdaj jo je pritislilo na morje in toliko, da ni obeh predrnežev zgrnila voda za zmerom — potem spet ju je vrglo po bliskovito več sto metrov v zrak. Bil je pravcat peklenski ples, ki je trajal celih 48 ur. Šele tedaj sta že docela obupana Švicarja zagledala kopno zemljo.

Na srečo je njun balon opazil neki parnik. Zaplul je proti njemu, mornarji so ujeli njegovo vlačilno vrv in potegnili balon do obale blizu norveške luke Christiansund.

Celih 73 ur je bil švicarski balon v zraku in tako postavil nov svetovni rekord. Pot, ki jo je preletel, je pa merila nič manj ko 1212 km.

Brez besede je madžarski primas odprl svojo denarnico in naštel sleparju 18 tisočakov na roko.

Tako je Strasnov rešil svojega prijatelja, pa tudi njemu je za »uslugo« ostala lepa nagradica.

Pri drugi priliki je Strasnov prišel k nekemu krznarju in naročil nič manj ko 5000 krznenih ovratnikov za vojake.

»Polkovnik misli,« je dejal krznarju, »da bodo po sedem krön, vi mi jih pa boste prodali po pet kron. Razliko si bova razdelila.«

Lahkoverni krznar mu je provizijo takoj izplačal. Toda ko je bilo treba ovratnike dobaviti, ni o naročilu nihče nič vedel.

Slučajno je kmalu nato srečal Strasnova v neki kavarni in ga kajpada ljuto nahrulil.

»Veste kaj,« je mirno odgovoril Strasnov, »kako bi bilo, če bi oba skupaj stopila na policijo pa drug drugega obtožila?«

Seveda trgovcu to ni kazalo, ker je imel sam maslo na glavi...

Strasnov deli v Zagrebu odlikovanja

Nekega dne se je Ignac Strasnov pojavil v Zagrebu in se predstavil za državnega podtajnika. Seveda so ga slavili in mu prirejali zabave na čast in svečane sprejeme, kjer je izročil odličnikom visoka odlikovanja. V imenu cesarja samega je delil na desno in levo razne podpore in subvencije siromašnim rodbinam. Priložnost je porabil tudi za to, da je začel kampanjo zoper nekega poslanca, ki je bil med ljudmi zelo nepriljubljen.

Manever se je Strasnovu popolnoma posrečil. Poslanec je pri volitvah propadel. Strasnov je pa še bolj zaslovel. Ni čudo, ko so pa ljudje videli, da ni vlada niti enega odlikovanja, ki jih je pustolovec lastnorčno delil v cesarjevem imenu raznim dostojanstvenikom, preklicala, čeprav so njega samega zaprli. Kajpada je bil ta dogodek avstro-ogrski vladi zelo nevšečen, saj se je vsa Evropa smejala na njen rovaš.

Naposled je pa bilo velikemu pustolovcu zadosti neprestanih bojev s policijo, tudi se je naveličal dragega vzdrževanja igralk in drugih lepih žensk. Hotel je vsaj del svojega življenja pošteno in v miru prebiti. Vprizoril je svoje burno življenje v gledaliških predstavah in živel od tantijem, ki jih je zanje dobil. Te predstave so doživele velik uspeh, občinstvo je bilo tako navdušeno, da se je madžarska vlada zbala za moralo in svoj ugled: uvedla je zanje cenzuro in črtala vse, kar je količkaj dišalo po »nevarnem«. Ko tudi to ni pomagalo, je Strasnova kratkoma izgnala iz Budimpešte.

Strasnov se je tedaj umaknil v zasebno življenje. Nastanil se je v Matesalki, majhnem madžarskem obmejnem gnezdu. Tu je živel s svojo ženo, bivšo igralko, zelo skromno in mirno, varen pred policijo in ljudmi.

Najnovejša škotska

Mac Intosh: »Moj nečak bo vzelo neko Angležinjo.«

Mac Pherson: »Ali je bogata?«

Mac Intosh: »Menda!«

Mac Pherson: »Kaj bo pa on v zakon prinesel?«

Mac Intosh: »Tri srajce, dve obleki in tucat najnovejših škotskih.«

Novembra lani je začel sovjetski ledolomilec »Čeljuskin« visoko na severu v Beringovj ožini v taifun in med ledeno ploščo, da ni mogel ne naprej ne nazaj. 14. februarja je led parnik zdrobil, posadka se je rešila na ledeno ploščo, en član moštva je pri tem našel smrt. Od takrat je 95 mož z nekaj ženami in otroki živelo odrezanih od sveta. Šele 5. marca se je ruskim letalcema Ljapidevskemu in Petrovu posrečilo rešiti 10 žensk in 2 otroke. Brodolomec so vztrajali še cel mesec dni, čeprav se jim je ledena plošča med tem večkrat razklala, da so morali nekajkrat seliti svojo radijsko postajo, živež in kurivo. 7. aprila se je težavno reševanje nadaljevalo; v petih dneh so ruski letalci Kamanin, Molokov in Slepnev rešili vseh 95 ljudi. Največ zaslug za to veliko in nad vse težavno delo gre Molokovu. Čeprav je v njegovem letalu prostora samo za dve osebi, jih je rešil po pet naenkrat: tri je stisnil v kabino, dva je pa privezal na spodnji del kril in ju ovil v padala, da ju ni zeblo. Na toli riskantni način je letel Molokov štirikrat v enem dnevu brez sleherne nesreče. Katastrofa »Čeljuskina« in način, kako so ponesrečence rešili iz tako obupnega položaja, da je svet že nad njimi obupaval, bosta zapisana v knjigi najlepših in najbolj junaških človeških del.

Človek in žival. Na ledeni plošči, kjer so Čeljuskinci dva meseca čakali pomoči, je bilo tudi osem psov, ki so ponesrečence z njimi prevažali svoje stvari na varno, kadar se je plošča razklala. Ko so letalci rešili že vse ljudi, so odleteli še poslednjič na ploščo in spravili v smrtni nevarnosti na varno tudi zveste živali.

Genialno dognanje. Neki Nemeec, Alfred Brust po imenu, je napisal v velikem monakovskem dnevniku »Münchner Neueste Nachrichten«, da se nemškega več govori, kakor rajhovci mislijo. Zakaj znanost je dognala, izvaja duhoviti pisec, da francoščina sploh ni poseben jezik, temveč »izvečine romansko zapleteno, kričavo afektirano izgovarjano prilično nemško narečje«.

Aljehin čvrsto vodi. Prejšnji teden je Aljehin spet dobil eno partijo proti Bogoljubovu, druga se je pa končala remis. Stanje je zdaj 3½ : 1½ za svetovnega prvaka.

Prejšnji teden so v Aixu v Provansi (Francija) obglavili zloglasnega zakotnega morileca nekega bivšega duhovnika in njegove ljubice ter neke gospe; umoril jih je s pomočjo dveh sester Schmidt, da je dobil poldrugi milijon frankov zavarovalnine. Trupla je položil za deset dni v kad, napolnjeno z žvepleno kislino; nato je razjedeno in brezoblično maso zlijl po vrtu. Sestri Schmidt, po rodu Bavarki, sta dobili po 10 let ječe, Sarreta so pa obsodili na smrt. Morilec je do konca trdovratno zatrjeval svojo nedolžnost in zahteval, da po njegovi smrti proces obnove zaradi njegovih otrok. — Sarret se je rodil v Trstu, po rodu je bil Grk; njegovo pravo ime je bilo Sarrežani.

Shaw proti sportu. Ko se je veliki angleški sarkast Bernard Shaw pred kratkim mudil na Novi Zelandiji, so ga povabili na neko sportno prireditev. Shaw je vabilo odklonil s temi besedami: Amaterski sport je zasejal med narode več mržnje in napravil več vroče krvi kakor katerokoli drugo gibanje. Če bi videl znamenitega atleta Metcalfa, bi mu odločno svetoval, naj pusti toli nepotrebno in jalovo zapravljjanje sil, ki je potrebno za skok 2 metra visoko. Povedal bi mu, da je mnogo enostavnejše in preprostejše, če si v ta namen izposodi lestev.

15.400 metrov. Na rimskem letališču se je Kalijan Donati dvignil z letalom 15.400 m visoko in za skoraj 2000 m prekosi dosedanji rekord Francoza Lemoina. Njegov uspeh je toliko večji, ker je v odprtih letalu skoraj dosegel Piccardov vzlet v zaprtih balonu (16.000 m). Na najvišji točki je kazal toplomer 56° C mraza.

Dragulj v smotki

Washington, v aprilu

Sin bogatega bankirja Murraya je bil podjeten mlad mož, ki se je rad zaletel v pustolovščine, če je šlo za to, da pokaže svojo spretnost in bistrost. Pa si je pri neki priliki vlepel v glavo, da mora prelisičiti oblast.

V Združenih državah imajo določbo, da se smejo demanti izvoziti le z dovoljenjem pristojnega ministrstva. To določbo je mislil mladi Murray obiti in je stavil s svojim očetom tisoč dolarjev, da se mu bo posrečilo spraviti svoj najdragocenejši demant brez dovoljenja v Evropo.

Seveda si je moral mladi mož izmisliti prav izreden trik, če je hotel carinarje preslepiti. Murray mlajši si je torej dal vdelati dragulj v debelo smotko, pobral svoje kovčge in se odpeljal na oceanski parnik. Predznanost je gnal celo tako daleč, da je prstan, iz katerega je bil izluščil demant, kar odkrito nosil na prstu.

Ko je pristopil k njemu uradnik, da ga povpraša, ali ima kaj carini podvrženega blaga, si je mladi mož meni nič tebi nič mirno prižgal ono

smotko in brezbrizno puhal dim v zrak, medtem ko so pregledovali njegove kovčge. Pregled je bil posebno temeljit, zakaj prstan brez demanta je zbudil pri carinarjih sum. Toda pri najboljši volji niso ničesar našli; naposled so predložili Murrayu carinski zapisnik v podpis. Pri tem je mladi mož odložil smotko na pepelnik, kjer je ležala druga smotka. To je kadil neki gospod, ki je prav takrat takisto podpisoval carinski zapisnik; ko je opravil, je pograbil smotko in odšel.

Toda naključje je hotelo, da je pograbil napačno smotko. Ko je Murray v svoji kabini smotko prerezal — ni našel demanta v njej. Drugi potnik je bil pa medtem tujo smotko že tako daleč popušil, da se je prikazal dragulj. Ker je bil poštenjak, je stvar prijavil carinarjem in so mistra Murraya, še preden je parnik odplul, aretirali.

Sodišče ga je obsodilo zaradi »tihotapstva na posebno rafiniran način« na več mesecev zapora. Svojemu očetu bo pa kajpada moral plačati razen tega še tisoč dolarjev izgubljene stave.

Nenavadna stava

Nica, v aprilu

V Nicu danes ne govore drugega kakor o nenavadni stavi, ki je prinesla nekemu docela neprizadetemu letoviščarju 10.000 frankov; storil ni nič drugega, kakor da je dal nekemu beraču 10 frankov. Stvar se je takole pripetila:

Londonski draguljar Ernest Ingram se je pred kakimi štirinajstimi dnevi izprehajal po nabrežju, ko ga je ogovoril neki razcapan mož in ga prosil podpore.

»Dajte mi kaj, ljubi gospod,« je molodoval, »ne bo vam žal.« In potem je začel pripovedovati o svoji nesreči.

Bosa na predsedniški ples

Pariz, v aprilu

Predsednik francoske republike je priredil ondan v Elizejski palači velik ples. Na ta ples, najelegantnejši v vsem Parizu, je prišla tudi neka dama v zelo okusni in dragoceni obleki — toda brez nogavic, brez čevljev, z golimi, belimi nogami z rdeče lakiranimi nohti. Nežne sandale so bile edini okras njenih nog.

Lakeji prvi mah dame sploh niso hoteli pustiti v dvorano. Ceremonijski mojster je nabral čelo v globoke

Da se ga odkriža, mu je Ingram dal 10 frankov.

Teden dni nato je dobil v Londonu denarno pismo in v njem deset bankovcev po tisoč frankov. Zraven je pa ležal droben list s temile besedami:

»Vi ste bili edini med tolikimi na promenadi v Nicu, ki ste verjeli moji besedi — saj se še spomnite starega razcapanca, ki vas je prosil vbogaime? Dovolite, da vam zdaj izplačam polovico stave, ki sem jo z vašo pomočjo dobil. Verjemite mi, ni mi bilo lahko slediti vam v razcapani obleki do vašega hotela in tam izvedeti vaš naslov. — Vdani M. N.«

gube; kaj naj napravi? Dama ima vabilo predsednika francoske republike. Ne ostane mu drugega, kakor da jo spusti noter.

Seveda je bila lepotica ves večer središče pozornosti in je vse samo o njej govorilo. Stvar se je kajpada razvedela tudi po Parizu in že drugi dan so v eni izmed največjih pariških modnih veletrgovin vse manekine zbosili in jim nateknili sandale.

Da ne bo nemara letos zavladala moda bosih nog? Z.

Zadošča

Budimpešta, v aprilu

Vam pride proti koncu semestra skrben oče z dežele v mesto, kajti o njegovem nadobudnem sinu, ki baje na univerzi pravo študira, so mu prišle razne čudne reči na uho, ki so njegovo očetovsko srce globoko pretresle. Pravili so mu namreč, da njegov sin drugega ne počne kakor dolgove dela, namestu k predavanjem v kavarno hodij in da se do zgodnjega jutra klati po raznih pivnicah in beznicah.

Oče je najprej sinu pisal. Kmalu je dobil odgovor. Da ni niti besedice resnice na teh govoricah, da ga samo

zlobni jeziki obrekujejo, le enkrat da je po nekem izpitu malo pozneje prišel domov, to pa vendar ni še nič hudega. Na koncu bi prosil svojega očeta, naj bo tako dober in naj mu pošlje dvajset pengov.

Kot dober oče je res poslal sinu denar, toda še tisti dan je sedel v večerni vlak, da se na lasne oči prepriča o sinovem početju.

Zato mu je bilo čisto prav, da se je pripeljal v mesto ob šestih zjutraj; tako bo že o pol sedmih pri sinčku in bo njegove življenjske običaje in navade lahko preštudiral tako rekoč na najkočljivejši točki.

Schicht
RADION
pere sam!

10.000
Kuhinjskih
briselj

opere gospodinja v svojih zakonskih letih. Koliko truda ima že samo s perilom za družino — kako naporna je bilo mencejanje in otepanje, ko je morala biti ure in ure sklonjena nad pralnim čebrom!

Zdaj si gospodinja dela lahko olajša in varuje svoje moči... s Schichtovim Radionom. Zakaj Radion pere sam.

Ne muči se!

Uzemi

SCHICHTOV
RADION

Točno ob pol sedmih je torej stal skrbni oče pred stanovanjem svojega sina in pozvonil.

Čez nekaj časa se hišna vrata za ozko špranjo odpro in v špranji se prikaže starejša ženska še na pol v nočni toaleti.

»Dobro jutro, gospa,« pozdravi oče, »Ali ne stanuje tukaj študent Lehmann?«

»Seveda stanuje, gospod — kar noter ga prinesite.«

Več oče ni maral vedeti. Zadoščalo mu je.

Kalvarija ljubezni

Roman iz naših dni. — Napisal P. R.

63. nadaljevanje

»Boža!... O, Bog!...«
»Govorite!«
Stopila je še en korak nazaj. Zdaj je stala tik trhle ograje, na robu deset metrov globokega prepada. Francu so se od groze naježili lasje.
»Ali boste odgovorili?« je še brezumneje, še bolj grozeče vprašalo dekle.

Premagan se je Franc vdal.
»Bom.«
Boža je živahno stopila naprej.
»Poslušam vas.«
Z glasom, ki se mu je tresel od prestane groze, je mladi mož dejal:
»Da, gospodična, ljubim vas iz vse svoje duše in nič manj ne trpim kakor vi zaradi zapreke, ki stoji med nama... zaradi te strašne skrivnosti, ki zahtevate, da vam jo izdam, čeprav ni samo moja...«

»Ljubezen je nad vsemi pravicami in nad vsemi dolžnostmi. Govorite!«
»Poslušajte torej, Boža, to skrivnost: Znano vam je, da so vašega očeta pred osemnajstimi leti po železniški nesreči prepeljali k nekemu kirurgu, ki ga je na mestu operiral. Toda po operaciji je sicer telesno ozdravel, ne pa tudi duševno. Takšen je ostal do nedavnega, ko je ozdravel tudi na duhu.«

»Da, vem.«
»Ne veste pa, Boža, da bi bil vaš oče lahko že takrat ozdravel, če bi bil zdravnik hotel.«

»Kaj pravite? Razum mojega nesrečnega očeta je bil odvisen od kirurga, ki ga je zdravil?«

»Da!«
»Toda po tem takem... če je živel moj oče osemnajst let v duševni temi... je bila kriva zanikarnost tega kirurga?«

»Še huje ko samo zanikarnost... Namenoma mu je vzela razum.«

»O, Bog! Ali ste premislili, kakšno obtožbo ste izrekli, Franc?«

»Popolnoma upravičeno, postavljeno na tehtne temelje.«

»A potem... potem je ta človek storil zločin!«

»Da, Boža... zločin.«
Deklica je stopila k Francu.
»Ali ni bil ta kirurg isti, ki je na vašo prošnjo izvršil tudi drugo operacijo?«

»Da, gospodična.«
»Najbrže je hotel s tem deloma popraviti svoj zločin. Oh, lopov!«

V lepe sinje deklidine oči je stopil izraz nepopisnega gnusa. Za nekaj trenutkov jo je ogorčenje popolnoma premoglo. Nato se je osvestila:

»Toda v kakšni zvezi je ta zločin z zapreko, ki pravite, da ne dovoljuje najine ljubezni?«

»V zelo enostavni: mož, ki je zagrešil zločin nad vašim očetom, je moj oče.«

»V a š oče?!«
»Da. Z materjo že dolgo ne živita skupaj.«

Nesrečni Boži se je iztrgal obupen krik. Toda že je Franc povzel:

»Ali zdaj razumete, da sin zločinca ne sme ljubiti hčere njegove žrtve?«

»O, Bog! O, Bog!« je zajecala Boža. Toda njena prepadenost ni dolgo trajala. Osvestila se je in odločno dvignila glavo.

»Ali sva midva kaj kriva, če so drugi grešili? Kdo more od naju zahtevati, da nosiva kazen za greh drugih?«

»O, Boža, vi govorite docela pod vplivom svoje ljubezni, pri tem pa pozabljate, da niste samo od sebe odvisni... da sta nad vami še vaš oče in vaša mati... Onadva nama pa ne bosta dala niti trohice nade, ko bosta izvedela, kar vi veste.«

»Kdo ve!« je zamrmrala Boža. Njen bolesto spačeni obraz je preletel žarek nove nade. »Moj oče in moja mati me ljubita nad vse. Oba sta pravična in dobra. O, saj ni mogoče, da bi zahtevala od naju, da trpiva za grehe drugih.«

»Ne dajajte mi novih upov, ki se ne bodo nikoli izpolnili.«

»Rekla sem vam že, da je ni sile na svetu, ki bi se pred njo uklonila

prava ljubezen... In to, Franc, vam hočem tudi dokazati.«

Deklica se je bila od nepričakovane udara že popolnoma osvestila. Prijela je Franca za obe roke. Nekaj trenutkov je zavlada tišina. Mlada človeka sta bila zatopljena v lep sen.

Zmračilo se je že. Zarja zašlega solca se je izgubljal in ugašala. Še so gorele ognjene barve na zapadu, toda od trenutka do trenutka so bolj bledele.

»Pojdiva!« je zdajci vzkliknila deklica.

»Kam, Boža?«
»Najini usodi naproti. Še nocoj se mora odločiti.«

Franc ji je pokorno sledil. Po strašnem boju, ki ga je moral prestati sam s seboj, se je zdaj pokazala reakcija. Čutil je, da je docela brez volje, brez energije. Šel je z Božo kakor šolarček, ki ga drži učiteljica za roko.

Tako sta se počasi vrnila domov. Ciril in Ljudmila sta bila že skoraj

»Ideal«

Kongresni trg 3

kemično čiščenje,
barvanje in svetlokanje

v strahu, kam sta mlada človeka izginila, ker ju v hiši in na vrtu ni bilo.

Boža je vstopila z nasmehom na obrazu. Franc je bil resen in otožen. In Milavčevima se je pri priči razodelo, da se bliža odločilni trenutek. Deklica je stopila proti roditeljema:

»Dragi očka, ljuba mamica, Franc in jaz sva vaju prišla prositi, da odločita najino usodo.«

Ciril in Ljudmila sta se spogledala. »Govori jasneje,« je zamrmral oče.

»Poslušajta torej! Midva ljubiva drug drugega iz vsega srca. Toda med nama je neka skrivnost, v kateri vidi Franc kot človek poštenjak zapreko za najino ljubezen. Na vama je, da odločita, ali ima prav ali ne.«

»In kakšna je ta skrivnost?«
Deklica je tedaj povedala, kar je bila pravkar izvedela od Franca. Ko je nehala govoriti, je bila Ljudmila blede ko prt, Ciril se je pa smeh-

nja. Toda nesreča nikoli ne počiva. Nekega dne hlev pogori in vrli konj z njim.

Ubogi hlapec je bil ves blede od strahu, da ni mogel rešiti najljubše živali svojega gospoda. Jokaje mu je povedal, kaj se je zgodilo.

Modri Konfucij si je pogladil brado. »Ali so se vsi ljudje rešili?«

To je bilo vse, kar je rekel — niti besedice ne o konju. Konjski hlapec mu je zato do smrti zvesto služil.

Gospa Okuma ni vedela, kaj naj reče. Stvar ji ni bila čisto jasna.

Kumagoro je pa nadaljeval:

»Živel je v Tokiju uradnik, ime mu je bilo Kaneno. Ta uradnik je imel skledo za riž, ki mu je bila nad vse draga. Vsak dan je jedel iz nje.

Nekega dne po kosilu je njegova žena pospravila posodo z mize in jo nesla po stopnicah dol. Pa ji je spodrsnilo in je padla, ravno ko je imela lepo skledo v roki.

Ves razkačen je mož skočil pokoncu. »Kako moreš biti tako nerodna! Ali se je tudi moja skleda razbila?«

ljal. Honin sin je stal in se naslanjal na stolovo naslonilo; s čela mu je curljal pot. Nesrečna mati se je obrnila k svojemu možu.

»To je strašno! A ti se smehljaš, Ciril!... Kaj te nič ne prevzema srd do tega zavrženega človeka?«

»Ne,« je odgovoril.

»Tak ti je bil ta zločin že znan?«

»Da... Horvin se mi ga je izpovedal... In odpustil sem mu.«

Stopil je k Francu in ga prijel za obe roke:

»In če sem ondan odpustil krivcu,

koliko več razloga imam danes odpustiti nedolžnemu!«

»Oh, hvala vam! hvala!« je zajecjal mladi mož. Zdelo se mu je, kakor da mu od čustva brezmejne sreče izginjajo tla pod nogami. Milavec je pa še dodal:

»In zdaj, ko je odpravljena tudi ta zapreka, zdaj, otroka, se poljubita in bodita srečna!«

Franc in Boža sta padla drug drugemu v naročji. In Franc ni odpotoval ne drugi dan ne dva dni nato. Šele čez teden dni se je odločil zapustiti Sonnenberg, toda obljubil je, da se bo čimprej vrnil k njej, ki je bila zdaj njegova zaročenka in bo v kratkem njegova žena.

Toda poprej je moral opraviti še eno nalogo. Ta teden je bilo več dolgih razgovorov med Cirilom, Ljudmilo in mladima. Pri teh priložnostih se je pojasnila nekatera stvar iz prošlosti, ki je ostala še nerazumljiva. In ko je sedel v vlaku, ki ga je vozil proti Parizu, je Franc mislil samo na svojo mater. In zamrmral je:
»Zdaj bo morala tudi ona odpustiti!«

XIII

Sprava

Bil je lep majski večer. Priroda je bila vstala iz zimskega sna, vse je zelenelo in cvelo in slavčki so peli svojo omamno pesem pomladi in ljubezni.

Ilona je sedela zraven odprtega okna in gledala, kako legajo sence na zemljo. Čakala je Franca. Zjutraj je dobila od njega kratko pisemce, le par vrstic je bilo v njem:

»Draga mama! V petek zvečer bom spet pri tebi. Veliko novico ti imam sporočiti. Mogoče že slutiš... posebno če ti povem, da sem zelo srečen. — Franc.«

Zena jo je bila trdno stisnila pod roko in se ji ni nič zgodilo.

»Tvoja sreča!« je zavpil Kaneno.

Drugi dan je bila žena pri svojih starših. Pisala mu je dolgo pismo. Niti tega je ne vpraša, ali se ni potolkla. Skleda mu je dragocenejša od žene, zato ga nič več ne mara.

Porabi tudi ti priložnost, Kumašen, in preizkusi ga, ali ravna kakor Konfucij ali pa kakor Kaneno.«

»Ko pa Hačigoro nima konja,« je odvrnila mala frizerka.

»Kaj potem — mogoče ima pa skledo za riž?«

Gospa Kumašen je prikimala. »O, še prav posebno lepo skledo ima moj Hačigoro, takšno, da so evetlice naslikane na njej. Pri nekem krošnjarju jo je kupil.«

»Razbij jo!« je svetloval Kumagoro. Mala se mu je pristrčno zahvalila in odstopicala.

Njen mož, leni Hačigoro, je ni ravno ljubeznivo sprejel. »Kadar se slučajno ne prepiraš z menoj, takrat prav gotovo tičiš pri mojstru Kumagoru. Ali te ni sram, da se onegaviš

Preizkušnja ljubezni

Novela

Gospa Okuma je pristopicala s košarico. Mojster Kumagoro je pogledal iznad dela.

»Nu, Kumašen,« je pozdravil malo in marljivo frizerko, ki je ves dan hodila od hiše do hiše, da postreže svojim odjemalkam. »Kako ti gre?«

Vzdihnila je. »Še umrla bom od jeze. Moj mož... Oh, rečem ti...«

Kumagoro se je nasmehnil. »Ali sta si v laseh? Saj sem te svaril. Če bi bila takrat vzela koga drugega, bi danes lahko lepo živela. Pa si seveda hotela ravno Hačigoro in nobenega drugega. Zdaj sem pa kajpada jaz vzrok, ker sem vaju seznanil! Ali naj zdaj jaz plačujem troške za ločitev?«

»Oh mojster, ko me ne razumeš. Ravno zato, ker se ne bi hotela ločiti, sem prišla k tebi.«

Stari je zmajal s plešasto glavo. »Potem se pa ne smeta več prepirati. Ali še ljubiš svojega moža?«

Postavila je košaro na tla. »Vsaka spodobna žena ljubi svojega moža. Toda on strašno grdo ravna z menoj.«

»Prav si povedala,« je pohvalil Kumagoro. »Nobena žena ne more sama živeti. Kadar je slabe volje, moraš pač molčati.«

»Jaz že lahko sama živim,« se je branila. »Saj tega lenuha samo jaz redim! Vzlic temu me pa vsak dan nažene: 'Glej, da se mi pobereš!' Mislim, da ima drugo, in to me neizmerno boli.«

Kumagoro se je popraskal po glavi. »Če je tako, je slaba. Preizkusiti ga moraš, ali te ljubi.«

»Kako se pa to napravi, mojster?« je vprašala z jokajočim glasom.

Tedaj se je častiti mož vzravnal. »Poslušaj in dobro pazi, kaj ti povem:«

Živel je nekoč na Kitajskem moder mož, ime mu je bilo Konfucij. Imel je lepega konja, ki ga je ljubil, kakor le kateri človek ljubi žival. Konjskemu hlapcu je vsak dan posebej zabičil, naj dobro pazi na ko-

Grof MONTE-CRISTO

Roman
Napisal Aleksander Dumas

34. nadaljevanje

„Hvala,“ je odvrnil draguljar. „Pozno je že in moram nazaj v Beaucaire, drugače bo ženo skrbelo. Ježeš, devet bo že, saj pred polnočjo še doma ne bom. Zbogom, otrokal!“

Prav takrat se je zablistalo, da je vzelo vid, in trenutek nato oglušujoče zagrmelo.

„Oho,“ je vzkliknil Caderousse, „in v tako nevihto se odpravljate?“

„Grmenja se ne bojim,“ je odvrnil draguljar.

„Pa roparjev?“ je dodala Carconte. „Za časa sejmov ceste nikoli niso varne.“

„O, kar se roparjev tiče,“ se je nasmehnil zlatar, „imam zanje tole.“ Potegnil je iz žepa dve nabiti pištoli. „To sta psa, ki hkratu lajata in grizeja; za prva dva bo zadoščalo, ki bi se jima zahotelo vašega demanta, oče Caderousse.“

Caderousse in njegova žena sta se mračno spogledala. Očividno je oba hkratu izpreletela ista strašna misel.

„Nu, pa srečno pot!“ je dejal Caderousse.

„Hvala!“ je odvrnil zlatar, vzelo svojo palico in hotel oditi. Toda v trenutku, ko je odprl vrata, je potegnil v izbo tako silen piš, da je malone petrolejko upihnilo.

„Ojej! lepo vreme! In v takšnem naj tri ure hodim!“

„Ostanite pri nas!“ ga je povabil Caderousse.

„Da, prenočite pri nas!“ je dodala s tresočim se glasom Carconte. „Dobro vam bova postregla.“

„Ne, ne, še noč moram biti spet v Beaucairu. Zbogom!“

Caderousse je stopil počasi k vratom.

„Ne neba ne zemlje ne razločim,“ je rekel zlatar že zunaj. „Ali moram bolj na desno ali na levo?“

„Na desno,“ je odgovoril Cade-

rousse, „ne morete zgrešiti, ker je obakraj cete zasajen drevored.“

„Zapri vrata!“ je zavpila Carconte. „Kadar grmi, ne maram, da so vrata odprta.“

„In kadar je denar v hiši, kaj ne?“ je pripomnil Caderousse in dvakrat obrnil ključ v vratih. Nato je stopil k omari, vzelo iz nje možnjo in denarnico in začel vnovič šteti denar.

Svoj živ dan še nisem videl tako lakomnih obrazov kakor tisti večer. Posebno žena je bila vprav nagnusna. Tresla se je še dosti bolj kakor drugače, obraz ji je bil mrljiško bled, v njenih votlih očeh je pa trepetal čuden ogenj.

„Zakaj si mu ponudil prenočišče?“ je zamolklo vprašala.

„Da ne bi... zato... da mu ne bi bilo treba v tem strašnem vremenu nazaj v Beaucaire.“

„Ah,“ je odgovorila Carconte z glasom, ki vam ga ne morem popisati; mislila sem, da si iz drugega razloga storil.“

„Zenal“ je kriknil Caderousse, „kako ti more priti kaj takega na um, in zakaj tega ne ohraniš zase?“

„Vseeno,“ je odgovorila Carconte. „Nikak mož nisi.“

„Zakaj?“

„Če bi bil mož, bi ga bil zadržal.“

„Zenal!“

„Ali vsaj ne bi prišel do Beaucaira.“

„Zenal!“

„Cesta napravi ovinek, on mora po cesti, ob prekopu pa drži bližnjica.“

„Zena, ne žali Boga! Ali nič ne slišiš?“

Res je prav fisti hip strašno zagrmelo, da se je vsa hiša stresla.

„Ježeš!“ je vzkliknila Carconte in se prekrižala.

„Skoraj isti mah je tesnobno fišino, ki nastane navadno za gromom, prefrgalo trkanje na vrata.“

Caderousse in njegova žena sta vztrepetala in se z grozo spogledala.

„Kdo je?“ je vprašal Caderousse in vstal, zgrnil na mizi raztresene zlatnike in bankovce na kup in ga pokril z obema rokama.

„Jaz, zlatar, tak odprta mi vendar!“

„Nu, vidiš?“ je s strahotnim nasmehom pripomnila Carconte, „Pa si rekel, da želim Boga!... Ha, ha, ravno ljubi Bog nama ga pošilja nazaj!“

Caderousse je bled in težko sopeč omahnil na stol.

Carconte je pa vstala, stopila trdnih korakov k vratom in jih odprla.

„Le naprej, gospod!“ je rekla s sladkim glasom.

„Pri moji duši,“ je sopel draguljar, premočen do kože, „sam hudič mi ne dá, da bi se noč vrnil v Beaucaire. Ponudila sta mi prenočišče, dovolita tedaj, da ostanem pri vas.“

Caderousse je nekaj zajeceljal in si otrl pot, ki mu je lil s čela. Carconte je pa dvakrat zaklenila vrata za zlatarjem.

V

Krvav dež

Draguljar se je pri vstopu ozrl naokrog, toda opazil ni nič suraljivega. Caderousse je še zmeraj stiskal z obema rokama k sebi zlafo in bankovce. Carconte se je svojemu gostu kar najljubeznejše nasmehnila. Potlej je postavila na mizo borne ostanke kosila in dodala nekaj kuhanih jajc.

Caderousse je bil med tem spraval bankovce v denarnico, zlafo pa v vrečico in oboje zaklenil v omaro. Potem je začel zamišljeno hoditi po sobi gor in dol in sem pa tja pogledal po zlatarju ki se je sušil ob ognjišču.

„Tako,“ je tedaj rekla Carconte in postavila steklenico vina na mizo. „Večerja je pripravljena.“

„Pa vidva?“ je vprašal gost.

„Jaz ne bom večerjal,“ je odvrnil Caderousse.

„Danes sva zelo pozno obedovala in nisva lačna,“ je dodala Carconte z vneto, kakršne ni

drugače kazala niti pri gostih, ki plačajo.

„Nevihta je še zmeraj besnela. „Mistral je,“ je rekel Caderousse, „majaje z glavo, vso noč ga ne bo konec.“

„Slabo za liste, ki so zunaj,“ je menil zlatar in sedel za mizo.

„Da,“ je pritegnila Carconte, „nič dobrega jih ne čaka.“

Draguljar je začel jesti in Carconte mu je sregla z vso pažnjo dobre krčmarice. Drugače tako čudaška in neprijazna ženska, je bila nočjo zgled vljudnosti in postrežljivosti. Če bi jo bil draguljar že od prej poznal, bi ga bila tolikšna prijaznost gotovo osupila in navdala z nezaupljivostjo.

Ko je gost povečerjal, je stopil Caderousse sam k vratom, jih odprl in dejal: „Mislim, da je nevihta ponehala.“

Toda kakor bi ga hotelo postaviti na laž, se je prav takrat strahovito zablistalo in koj nato silovito treščilo, da je zamajalo hišo v temeljih. Skozi odprta vrata je udaril piš vetra, pomešan z dežjem, in upihnil petrolejko. Caderousse je vrata hitro zaprl, njegova žena je pa na ognjišču prižgala novo luč.

„Gotovo ste trudni, gospod,“ je rekla. „Posteljo sem sveže pogrnila, kar pojdite in dobro spite!“

Zlatar je želel krčmarici lahko noč in zavil po stopnicah navzgor. Slišal sem ga stopati nad seboj; sleherna stopnica je zahreščala pod njegovim korakom. Carconte je gledala s pohlepni očmi za njim, Caderousse mu je pa kazal hrbet.

Vse te okoliščine mi takrat niso prišle na um; spomnil sem se jih šele pozneje. V vsem dogajanju ni bilo prav za prav nič neprirodnega, in če izvzamem istorijo z demantom, ki ji nisem mogel prav verjeti, ni nič zbudilo v meni kakšnega suma.

Ker sem bil tako truden, po drugi strani pa odločen porabiti prvo priliko, ko vihar malo poneha, in oditi sem sklenil fistiš par ur do polnoči prespati. Slišal sem še korake v sobi nad seboj in potem škripanje postelje, znamenje, da je zlatar legel. Pogledal sem v kuhinjo.

Caderousse je sedel za dolgo mizo na leseni klopi, kakršne imajo po vaških goslinah namestu stolov; obračal mi je hrbet. Carconte ga je nekaj časa gledala, nato je pa skomignila z rameni in mu sedla nasproti. Iztegnila je roko in mu potrkala na čelo. Caderousse je vztrepetal.

Zdelo se mi je, kakor bi prav tiho govorila z njim, toda glas njenih besed ni prišel do mene. Vse to sem gledal kakor v megli, tako me je že lomil spanec. Potem me je nenadoma zmanjkalo.

Ležal sem v najtistem snu, ko me zbudi strel iz pištole, nato pa strahovit krik. V sobi nad seboj zaslišim dva, tri loveče se boriti, nato pa težak padec na stopnice, ravno meni nad glavo.

Vzravnam se, odprem oči — toda bilo je tema in nisem ničesar videl. Nehote sem se prijel z roko za čelo; zdelo se mi je, kakor bi skozi stopniške deske kapljal mlačen dež.

Najgloblja tišina je sledila prejšnjemu hrupu. Nato sem zaslišal stopinje nad glavo in na

s takšnim starim oženjenim dedcem?«
»Saj nisem bila pri njem,« se je zlagala. Potem je skušala hitro spraviti pogovor drugam. »Zdajle, moj dragi Hačigoro, pride veliki in odločilni trenutek svetovne usode...«

Mož je osupnil. Njegova mala Kumašen drugače vendar ni govorila tako učeno. »Kaj pa je? Ali je vojna izbruhnila?«

To jo je vrglo iz ravnotežja, da je samo zajeceljala: »Živel je nekoč neki mož — da, tako je bilo. Ali ga nemara poznaš? Konfucij mu je bilo ime.«

»Čenče!« je rekel Hačigoro. »Vse tvoje govornje so same čenče!«

»Daj no, vsaj trenutek spravi jezik za zobe, saj me boš čisto zmešal! Torej ta mož je imel čudovito lepo skledo za riž, in na njej so bile naslikane prekrasne cvetlice. Od sile lepe...«

»Kje stanuje ta mož?« je vprašal Hačigoro. Stvar ga je začela zanimati.

»I, na Kitajskem je stanoval. Saj se samo po sebi razume.«

»To je predaleč, da bi si mogel skledo ogledati...«

Kumašen se je začela razvzemati. »Tak poslušaj vendar. Stvar je važna. Torej, živel je neki uradnik, Kaneno mu je bilo ime, in je imel konja, kakršnega na vsem svetu ni.«

»Nu?«

»Pa je na Konfucijevih stopnicah njegova žena razbila ono lepo skledo za riž, toda uradnik ni zanimal niti besedice o konju, čeprav mu je do mrtvega zgorel. Vidiš, tako dober je bil s svojo ženo.«

»Stoj!« je zavpil Hačigoro. »Ne razumem prav, v kakšni zvezi naj to bo.«

Razsrdila se je. »Če zmerom vmes govoriš, kako naj ti potem človek stvar pametno pove! Čakaj, pokazala ti bom.«

Hačigoro je protestiral. »Če hočeš sosedi posoditi posodo, vzemj kakšen drug lonec, ne ravno tegale!«

Okuma je stekla proti stopnicam, se po vseh pravilih prevrnila in obležala pod stopnicami

»Vidiš, zakaj pa ne hodiš počasi!« je menil mož, ne da bi vstal.

»Skledo sem razbila,« je zaslišal jokajoč glas od spodaj.

Hačigoro je planil na noge. »Za božjo voljo, pa si vendar nisi roke porezala! Skledo bomo že drugo dobili, samo da je tvoja roka zdrava in cela!«

Žena je zavriskala med solzami. »O, kako moder, kako pameten je mojster Kumagoro! Moj mož me ljubi, moj Hačigoro me ljubi!«

Mož je pa stal in ni besede razumel.

Ovila mu je roke okoli vratu. »Tebi ni za lepo skledo,« je udarilo iz nje, »ti ljubiš samo mene, tebi je samo do tega, da se mi nič ne zgodi!«

Tedaj se je Hačigorov obraz raztegnil v zadovoljen režaj.

»Kolikšna sreča! Če bi si bila pri padcu porezala roko — kako bi potem frizirala ljudi? Jaz bi pa ves teden ne imel česa jesti!«

Toda mala Kumašen spet ni prav razumela in je bila zelo, zelo srečna.

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, monga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

lovarna **JOS. REICH**
LJUBLJANA

stopnicah; nekdo je prišel v spodnjo izbo in prižgal svečo. Spoznal sem Caderoussa; njegov obraz je bil bled in njegova srajca vsa okrvavljena. Ko je prižgal luč, je naglo spet odšel po stopnicah gor.

Nekaj trenutkov nato se je spet vrnil; v roki je imel nekako škatlico, ki jo je zavil v rdečo rulico in si jo zavezal okoli vratu. Po tleh je stekel k omari, pograbil denar, vzal par srajc, planil skozi vrata in izginil v temo.

Tedaj mi je mahoma postalo vse jasno in začel sem si očitati, kakor bi bil jaz zločinec. Zdelo se mi je, da slišim ječanje. Nesrečni draguljar še ni bil mrtev; morda mu lahko kaj pomagam in tako vsaj nekoliko popravim zlo, ki ga sicer nisem sam storil, a ga nisem preprečil, ko bi ga bil mogel. Uprl sem se v leseno pregrado, ki je delila skedenj od izbe; deske so odnehale, in bil sem v hiši.

Pograbil sem svečnik in odhitel po stopnicah; toda pot mi je zaprlo človeško truplo. Bila je Carconte. Strel iz pištole, ki sem ga slišal, je veljal njej; zadel jo je bil v vrat. Soba je kazala sliko strašnega razdejanja. Vse je bilo navzkriž; odeja, ki se je bil nesrečni zlatar očividno zanjo zagrabil, je visela s postelje, on sam je ležal na tleh, z glavo opiraje se ob zid, in plaval v svoji krvi, ki mu je lila iz treh širokih ran v prsih. V četrti rani je tičal do ročaja dolg kuhinjski nož.

Stopil sem k draguljarju; ni bil še mrtev. Ko je zaslišal moje korake, je odprl svoje srepe oči; za trenutek jih je uprl vame, zganil ustnice, kakor bi hotel nekaj povedati, in izdihnil.

Ob tem strašnem prizoru toliko da nisem izgubil pameti. Toda od tistega trenutka, ko sem videl, da ne morem več pomagati, je vse v meni kričalo: zbeži! Nisem se pomišljal in planil po stopnicah dol.

Toda spodaj v gostilniški sobi zagledam celo vojsko: pet ali šest carinarjev in več orožnikov. Vsi so navalili name in me uklenili; brez odpora sem pustil, da delajo z menoj, kar hočejo, tako mi je bil prizor zgoraj ohromil možgane in mišice. Še besedice nisem mogel ziniti.

Videl sem, da kažejo carinarji in orožniki s prsti name, zakaj bil sem ves okrvavljen. Mlačni dež, ki je kapljal s stopnic name, je bila Carcontina kri.

Pokažem jim z roko tja, kjer sem bil skrít.

„Kaj hoče?“ vpraša eden izmed orožnikov.

Neki carinar stopi tja in se vrne: „Reči hoče, da se je tu izmuznil.“ in pokaže vrzel v pregradi, kjer sem se res splazil v hišo.

Tedaj šele se mi je odprlo, da me imajo za morilca. Moči so se mi vrnile, iztrgal sem se jim iz rok in zavpil: „Ne, jaz že nel!“ Dva

orožnika sta me udarila s kopitoma svojih karabink: „Če se zganješ, si mrtev!“

„Če vam pa povem, da sem nedolžen.“

„Svojo istorijo boš pripovedoval nimbim sodnikom,“ so se mi rogali. „Zdaj pa z nami, in če hočeš dober svet, se nikar ne upiraj!“

Tega namena sploh imel nisem; osuplost in strah sta me vprav ohromila. Nateknili so mi okove in me odpeljali v Nimes.

Ko sem plaval po prekopu, me je namreč opazoval neki carinar; blizu hiše me je izgubil iz oči in si je dejal, da bom pač tod prebil noč. Poklical je svoje tovariše in je prišel ravno prav, da je slišal strel iz pištole in me zalotil tako rekoč sredi dokazov za zločin; kako naj jih ovržem?

Moja edina nada je bil abbé Busoni. Zato sem tudi takoj prosil preiskovalnega sodnika, naj poiščejo nekega abbéja Busonija, ki se je tisto popoldne oglasil v krčmi pri Gardskem mostu. Če je Caderousse lagal, če abbéja Busonija sploh ni bilo, sem bil izgubljen, razen če ne dobe Caderoussa v roke in jim ne prizna.

Minila sta dva meseca in svojemu sodniku na čast moram priznati, da se je potrudil in dal poizvedovati na vse strani, da najde tistega, ki sem se nanj skliceval. Že sem jel izgubljati upanje, zakaj Caderoussa še zmerom niso našli, ko se 8. septembra, to je več ko tri mesece po strašnem dogodku, oglasi abbé Busoni pri ječarju, češ da želi, kakor je slišal, neki ječnik z njim govoriti.

Lahko si mislite, s kakšnim veseljem sem ga sprejel! Popisal sem mu vse, kar sem vedel, toda o istoriji z demantom sem govoril s precejšnjim nemirom. Proti mojemu pričakovanju je bila do pičice resnična; takisto proti mojemu pričakovanju je vse verjel, kar sem mu pripovedoval. Njegova dobroljivost in velika uvidevnost sta mi razvezali jezik, da sem se mu izpovedal tudi svojega dejanja v Auteuilu. Ko je odhajal, mi je obljubil, da bo vse storil, kar bo mogel, da prepriča sodnike o moji nedolžnosti.

Res se je potegnil zame, zakaj opazil sem, da so po njegovem odhodu začeli lepše ravnati z menoj. Vrhu vsega je božja previdnost hotela, da so Caderoussa kmalu nato v tujini zgrabili in ga prignali nazaj na Francosko. Pred sodniki je vse priznal; dejal je pa, da ga je k umoru nagovarjala in pregovorila njegova žena. Obsodili so ga na dosmrtno temnico, mene pa izpustili.

„Takrat ste se torej oglašili pri meni s pismom abbéja Busonija?“ vpraša Monte-Cristo.

„Da, svetlost; abbéju me je vidno bilo žal, pa mi je svetoval, naj pustim tihotapstvo. Dejal mi je, da me bo priporočil nekemu zancu. „O, prečastiti,“ sem vzkliknil, „kako ste dobri!“ — „Ali

prisežete, da mi tega ne bo treba obžalovati?“

Iztegnil sem roko, da bi prisegel.

„Ni treba,“ je odmahnil. „Poznam in spoštujem Korzičane. Evo vam priporočila.“

Na podlagi tega priporočila me je vaša svetlost blagovolila vzeti v službo. Zdaj pa vprašam vašo svetlost: ali ste kdaj imeli vzrok, pritoževali se nad menoj?“

„Ne,“ odvrne grof, „in odkrito priznam, da znate dobro služiti, čeprav vam manjka zaupljivosti.“

„Meni, gospod grof?“

„Da, vam. Kako da mi niste nikoli govorili o svoji svakinji in rejenju?“

„O, svetlost, to je najžalostnejši odlomek mojega življenja. Ko so me izpustili, sem odhitel nazaj na Korziko, da vidim po tako dolgem času spet svojo ubogo svakinjo. Toda ko pridem v Rogliano, dobim hišo v žalosti; nekaj strašnega se je bilo zgodilo. Kakor sem ji svetoval, moja svakinja ni več hotela dajati Benedettu denarja. Nekega jutra ji je nato grozil, nato je pa izginil in ga ves dan ni bilo nazaj. Assunta se jokala; sirota je lopova še zmerom ljubila. Napočil je večer, Assunta se pa še zmeraj ni spravila spat; čakala je Benedetta. Okoli enajstih je prišel v družbi dveh prijateljev. Iztegnila je roko proti njemu, toda pobalini so jo sirovo zgrabili in eden izmed njih — bojim se, da je bil Benedetto sam — je zavpil: „Denimo jo na natezalnico; potem nam bo že povedala, kje ima denar.“

Sosed Vasilio je bil ravno v Bastiji in njegova žena sama doma. Razen nje ni nihče mogel videti ne slišati, kaj se pri moji svakinji godi. Dva pobalina sta zgrabila ubogo Assunto, tretji je zadelal okna in vrata, nato so ji pa držali noge nad žerjavico, da ji izsilijo priznanje, kam je spravila denar. Pri tem se ji je vnela obleka; tedaj so jo izpustili, da se ne bi še sami opekli, in zbežali. Vsa v plamenih je planila k vratom, pa so bila zaprta; stekla je k oknu, pa je bilo zadelano. Tedaj je soseda zaslišala strašen krik: bila je Assunta, ki je vpila na pomoč. Toda klici so kmalu zamrli v onemoglo ječanje, in ko se je Vasilijeva žena drugo jutro po prestani noči groze in strahu drznila iz hiše in poklicala policijo, so našli Assunto pol zoglenelo na tleh, omare vlomljene in denar pokraden. Benedetto je bil zapustil Rogliano in se ni več vrnil. Od tistega dne ga nisem več videl ne slišal o njem. — Šele nato sem prišel k vaši svetlosti. Zakaj naj bi vam govoril o Benedettu, ko je pa izginil, in o svakinji, ko je bila mrtva!“

„Nu, kaj ste si rekli po tem dogodku?“ vpraša Monte-Cristo.

„Da me je doletela kazen za moj zločin. O, sam Bog je moral preklesti Villeforte!“

»Kdo je razbil okno?«
»Očka... ker sem se mu umaknil.«

»Tudi jaz mislim.« zamrmra mrko grof.

»Ali zdaj razumete, svetlost, da je ta hiša, ki je od takrat nikoli več nisem videl, da je ta vrh, kjer sem se toli nepričakovano zagledal, da je kraj, kjer sem ubil človeka — da me je vse to moralo do dna duše pretresli? Zakaj kako naj vem, ali ne leži pred mojimi nogami pokopan Villefort v grobu, ki ga je izkopal za svojega otroka.«

»Da, tudi to bi bilo mogoče,« prikima Monte-Cristo in vstane. »Še to,« doda tiho, »da kraljevski prokurator sploh ni umrl. Abbé Busoni je prav storil, da vas je poslal k meni. Tudi vi ste prav storili, da ste mi povedali svojo povest; tako mi je pojasnjeno vse, kar je bilo zagonefnega v vašem vedenju. Kar se pa Benedetta tiče: ali niste nič poizvedovali, kaj se je z njim zgodilo?«

»Nikoli. Če bi bil izvedel, kje je, bi bil zbežal pred njim kakor pred pošastjo v človeški podobi, ne pa šel k njemu. Ne, na srečo nisem o njem nikoli slišal besedice, zato se nadejam, da je mrtev.«

»Nikar se na to ne zanašajte, Bertuccio! Hudobni ljudje ne umro tako hitro, zakaj Bog sam jih menda jemlje v zaščito, da napravi iz njih orodje za svoje maščevanje.«

»Že mogoče,« pritrudi Bertuccio, »Boga prosim samo tega, da mi ne pride več pred oči. — Tako, zdaj veste vse, gospod grof. Moj sodnik ste na zemlji, kakor mi bo Bog sodnik v nebesih; ali me ne bi s kakšno besedo potolažili?«

»Prav imate; rečem vam lahko, kar bi vam rekel abbé Busoni: tisti, ki je grdo z vami ravnal — Villefort — je vreden kazni za to, kar vam je storil, in morda še za kaj drugega. Benedetto bo pa, če je še živ, orodje osvete v božjih rokah. Vas samega zadene en sam očihek: da niste otroka, ko ste ga iztrgali smrti, vrnili njegovi materi. To je vaš zločin, Bertuccio.«

»Da, gospod grof, to je zločin, zakaj bil sem strahopeten. Ko sem že otroku rešil življenje, bi bil moral še drugo storiti, to je vrniti ga njegovi materi. Toda v ta namen bi bil moral poizvedovati po materi, zbudil bi bil pozornost, in nemara bi me bila še oblast dobila v roke. Umreži se mi pa še ni dalo, že zaradi svakinje ne, ki sem moral zanjo skrbeti — pa tudi sicer sem preveč visel na življenju. O, mene ne odlikuje osebni pogum kakor mojega nesrečnega brata!«

Modni pomladni plašči

od Din 190 — naprej v vseh kvalitetah in cenah
v konfekciji **Drago Gorup & Ko., Ljubljana**
Miklošičeva cesta 16 — I. nadstropje

Poljub pred zrcalom

Zvočni film družbe »Universal« po istoimenskem odrskem delu Ladislava Fodorja. Glavni junaki so: Nancy Carrol, Gloria Stuart, Paul Lukas in Frank Morgan.

V ljubimčevem stanovanju zasači Walter svojo ženo Lucy in jo ustrelil. Walter se javi oblastvom. Njegov prijatelj Paul se mu ponudi za zagovornika pred sodiščem.

V zaporu pripoveduje Walter svojemu odvetniku, kako se je stvar zgodila. Uro pred umorom je opazoval nesrečni mož svojo ženo pred zrcalom. Prekrasna se mu je zdela. Ker je moral po poslih zdoma, je hotel pred odhodom objeti svojo ženo, toda ona ga je neprijazno odbila. V zrcalu je opazil, kako so se ji usta od gnusa in mržnje skrivila. Takrat se mu je hipoma in prvič zbudil sum, da ga ne ljubi, da se ji celo studil. Skrnil se je in počakal, da je žena odšla zdoma. Sledil ji je neopaženo. Njen avtomobil se je ustavil pred neko vilo. Sledil ji je na vrt in z grozo opazil, kako jo neki moški strastno poljublja in objema. Takrat je potegnil samokres in... drugega se več ne spomni. Samo to ve, da je Lucy mrtva.

Odsihmal se zbudi tudi v duši odvetnika Paula ljubosumnost. Svojo ženo nezaupljivo opazuje, dokler se končno njegov sum ne potrdi in za trdno zve, da ima njegova žena Marija ljubčkal

Na sodišču je velika razprava. Med poslušalkami je tudi odvetnikova žena Marija. Paul zagovarja svojega prijatelja Walterja; strastno in prepričevalno opisuje svoja lastna opazovanja, svoja upanja, svojo ljubezen, kljub temu, da prav za prav opisuje trpljenje in doživetje svojega prijatelja. Takrat spozna Marija, da njen mož vse ve... Popade jo brezumen strah. Hipoma vstane... Paul

Nancy Carrol

potegne samokres v sodni dvorani... Nekdo ga zagrabi za roko... In Paul položi mirno, ko da se ni nič zgodilo, samokres na mizo. Tedaj nagovori porotnike: »Gospodje porotniki, ta nesrečni mož je vse to sam doživel, ker sem jaz samo občutil. Vsak mož ima vso pravico do svoje časti. Ta pravica ne more biti zločin in ni zločin. Zatorej bodite pravični in usmiljeni.«

Medtem ko so se porotniki posvetovali, prisili Paul svojo ženo, da odkrito prizna svoj greh.

Ko se porotniki in sodniki vrnejo, razglasi predsednik oprostilno sodbo. Tedaj je odvetnikova žena prepriča-

»Plavolasa Venera«

Saj še ni tako dolgo, ko se je primeril v Hollywoodu velik škandal, ki se je razvedel po vsem svetu.

Marlene Dietrich

Režiser Josef Sternberg in filmska zvezda Marlene Dietrich sta se uprla in nista hotela sodelovati

v filmu, kajti vsebina in način podajanja jima nista bila všeč. Prva upornica je bila Marlene Dietrich, ki se je z vsemi štirimi branila vlog zmerom istega žanra, vlog, ki naj bodo v bistvu zmerom popolna kopija tipa, ki ga je Marlena pokazala v »Sinjem angelu«.

Ko so Dietrichovi poslali rokopise za film »Plavolasa Venera«, se ni mogla ubraniti vtisa, da jo hočejo ameriški filmski producenti že spet pokazati v preizkušenem tipu vloge iz »Sinjega angela«. Sternberg se je pridružil Marleninim razlogom, in odklonil vprizoritev »Plavolase Venera« in odpotoval v New York. — Filmska družba je koj nato do poslednje pičice razveljavila pogodbi s Sternbergom in Marlene Dietrich. Pričela so se dolgotrajna pogajanja, ki so se končala z ureditvijo kočljivega spora. Obe stranki sta popustili. Filmska družba je pristala na Sternbergov predlog, da je treba rokopise primerno spremeniti in šele potem vprizoriti film. Tudi Marlene Dietrich se je pod takimi pogoji uklonila.

Tako torej so končno vendarle pričeli »Plavolasa Venero« filmati. V tem filmu bomo videli Marlene Dietrich kot ljubečo mater in seveda tudi kot propadlega »sinjega angela«.

HUMOR

Primera

V šoli so pisali nalogo. »Pomlad in mladost« ji je bil naslov. Cene je začel takole:

»Kar je za mlade rastline gnoj, je za mladega človeka šola.«

Ločitev

»Kaj, že ločena? Kako sta se pa dogovorila?«

»Zelo enostavno: moja žena obdrži obleke, jaz pa stanovanje.«

»Pa denar?«

»Tega je kajpada spravil odvetnik!« (Passing Show)

Zagovoril ga je

Na dvor bavarskega princa-regenta Luitpolda so poleti radi vabili stare, a še čvrste gorjance, da se je osemdesetletni vladar razvedril ob dobri volji svojih zdravih in grčavih tovarišev po letih. Pri neki takšni priložnosti je vprašal enega izmed častljivih starcev, kako mu gre.

»Telesno že še,« je odgovoril stari, »toda duševno postajamo z leti stari in nadložni.«

»Tega še nisem opazil,« je nekoliko užaljen odvrnil princ-regent.

»Jaz tudi ne,« je menil stari korenjak, »toda ljudje opazijo, ljudje. To mi lahko verjameš.«

Zdravnik in princa

Bismarck je rad pripovedoval tole anekdoto:

Hessenski knez je izvedel, da je njegovega svaka, vojvoda anhaltskega, zadela kap. Poslal mu je svojega

na, da bo morala svojo nezvestobo plačati z življenjem. »Ustrelil vendar že, da bo konec te muke!« zavpije svojemu možu. Paul izprevidi, da še zmerom neizrekljivo ljubi svojo ženo, ko pa še spozna, da se žena globoko kesna svoje nezvestobe, ji velikodušno odpusti... *

osebnega zdravnika, da bi svaka korenito preiskal in mu potem podal natančno poročilo o njegovem stanju. Ko se je zdravnik vrnil, ga je vprašal knez:

»Ali moj gospod svak še lahko posluša?«

Zdravnik je odkimal.

»Ali lahko še gleda?«

Spet nikalen odgovor.

»Ali lahko govori?«

Tudi to vprašanje je zdravnik kategorično zanikal.

»Strašno!« vzklikne tedaj knez.

»Saj se bo potem moral odreči prestolu!«

Toda zdravnik odvrne pomirjevalno: »O, ne — za vladanje je še zadosti pri sebi.«

Logično

»Denarja nimam, siromak, toda delo vam lahko dam.«

»Ne, hvala, če pa nimate denarja, da bi mi delo plačali!«

Zaloga

»Kaj, gospa, čeprav vam je že sedemdeset let, še zmeraj hodite k spovedi? Česa se pa sploh spovedujete?«

»E, pripovedujem pač grehe iz mladosti.«

Dve otroški

Očetu se mudi. Ko si oblači porvršnik, pomeče s krajem mamino najljubšo vazo z omare. Treskl! leži v koscih na tleh. Oče se zgrozi.

Zdajci zasliši šepetajoč glas petletnega Janezka: »Če mi daš dinar, očka, bom pa rekel, da sem jaz napravil...«

Lojzek vzdihuje pri nalogi: »Nobene pravice ni več na svetu!«

»Zakaj ne?« se namuzne mama.

»Ker moramo mi otroci delati, učitelj pa dobi plačo!«

Filmske novosti

Lilian Harvey je zaposlena pri snemanju svojega najnovejšega filma »Music in the air« (Pojoč zrak), ki so ga prvotno nameravali filmati v Parizu. Končno se je pa Erich Pommer, ki vodi vsa dela, odločil za Hollywood, kjer prično že te dni z delom. Po dovršitvi tega filma si bo privoščila Lilian Harvey daljši oddih v Evropi. Njen tretji ameriški film »Suzana sem« pride menda z Dunaja kmalu tudi k nam.

Filmska družba »Gnom« pripravlja veseloigro iz življenja nogometašev. Poleg znanih filmskih igralcev bomo videli še marsikaterega poklicnega in zasebnega sportnika. Film nameravajo krstiti »Lehmann drugi«.

Terra pravkar dovršuje filmanje v atelijih. Gre za »Štiri mušketirje«, ki jih namerava Heinz Paul spraviti na platno. Sodelujejo: Fritz Kampers, Paul Westemeier, Hans Brausewetter, Erhardt Siedel, Käthe Haack, Liselotte Schaak, Agneza Straub, Carsta Löck, Hermann Speilmanns, Werner Schoff, Fritz Odemar in Friedrich Ettl.

Charlotte Ander je angažirala londonska filmska družba »Progress« za glavno vlogo nekega angleškega vefilma, ki ga bodo pričeli filmati v zgodnjem poletju. Zaslovela je Charlotte Ander s svojim prvim angleškim filmom »Maid Lappy«, ki je bil prav za prav samo v angleščini izdelani film »Milijonska oporoka«.

Jacques Feyder bo izdelal za novo britsko filmsko družbo »British and Continental Film Production Ltd.« v Londonu velik film v angleščini in francoščini. Glavno vlogo v angleški verziji bo igral Emil Jannings.

Po šestih mesecih vsestranskega pripravljavanja je začela družba »London-Films« filmati »Konec Dona Juana«. Glavno vlogo so poverili Douglasu Fairbanku starejšemu, režijo je pa prevzel Aleksander Korda.

Lessingovo »Minno von Barnhelm« bodo filmali. Naslov filma bo »Vojakovo veselje«. Igralci bodo: Karin Hardt, Paul Hartmann, Hans Adalbert von Schlettow in Alfred Abel.

Ufa prične v bližnji bodočnosti delati novi zvočni film »Inge in milijoni«, ki ga bo igrala skupina Bruna Dudaya. Vodstvo je prevzel Erich Engel, glavno vlogo pa igra Brigita Helm. Rokopisi so od Curta J. Brauna.

Ramon Novaro je v filmu »Babes in Toyland« partner Stana Laurela in Olivra Hardyja. Film izdeluje družba Metro pod vodstvom Hala Roacha. Kombinacija igralcev je svojevrstna; radovedni smo, kako se bo obnesla.

Režiser Georg Jacoby je dovršil posnetke za veseloigro »Mar ni moj mož tič?« pri katerem so sodelovali Lien Deyers, Ursula Grabley, Georg Alexander, Paul Weidemann, Curt Verspermann, Trude Hesterberg, Erika Glässner, Hans Junkermann in Maria Holst.

Itala film pripravlja tri nove filme z Gustavom Fröhlichem.

Pomladanske obleke po kroju kostuma

Vsaki dami ni všeč klasični kostum, ki je storjen po vseh določenih pravilih in se strogo oprijema telesa, skratka, ki je tak kakor ga skroji krojač po vzoru moške obleke. Mnogim ne ugaja zaradi tega, ker mora biti s takim kostumom v skladu postava in pravilna drža. Razen tega je s takim kostumom še sto drugih križev. Zmerom mora biti napeto zlikan, obkladi se ne smejo niti za milimeter pobesiti, na rokavih se ne sme videti niti najmanjša gubica, niti v komolecu.

Obleka po kroju kostuma pa ni vezana na tako stroge zakone. Nič ni tesna ne bogve kako izoblikovana. Tkanina je lažje, preprostejše vrste, bolj ženska je. Prav zaradi tega pa lahko dama oblači pod jopič lahke mične bluze v kroju jopiča.

Naše tri slike nam kažejo čedne obleke, ki so prav okusne in podčrtavajo ženskost.

Leva obleka je izdelana iz mehkega modro sivkastega volnenega blaga. Jopič je kratek, zapenja se pa s spojko na dva gumba. Izrez na jopiču je izredno velik, zato pa tudi nima niti obkladov, niti ovratnika. Rokavi so tričetrtinski; od komolcev navdol se razširijo. V krilu sta vdelani dve globoki gubi, ki ga spodaj udobno razširita, da ne ovira pri hoji.

Srednji lik nam kaže kostum iz redkega volnenega tkiva v modri barvi; konopljeva barva z zeleno. Jopič se spenja nevidno ob boku. Vstavki, ki so všiti že nad pasom, se ob kolkih nekoliko razširijo, tako da je videti dama v bokih tesna. Ovratnik je prav originalen, svilen in pripet na dva gumba.

Tretji kostum je iz bjež volne, udobnega kroja, meri pa že malo na sportno plat. Obkladi jopiča so podloženi z rjavo srnino, toda tudi pas naj bo iz istega usnja. Zaradi vstavkov v životu dobi jopič mehkejšo obliko.

Te tri bluze so v skladu z oblekami, ker so krojene v istem slogu. *

Meščanska kuhinja

Prepečene juhe

Mlečna krompirjeva juha

Potrebujemo: ¼ kg krompirja, 6 dkg sirovega masla, ½ litra mleka, ščepec soli, ščepec majarona.

Pripravimo: Olupljen krompir skuhamo v vodi. Vodo odcedimo, skuhami krompir pa zmečkamo in dodamo nekaj toplega mleka in sirovega masla. Tej kaši dodamo še soli in majarona in prilijemo toliko mleka, da bo dovolj juhe. Juho lahko razredčimo z vodo. Prav okusna je le tedaj, če jo serviramo takoj.

Čebulna juha

Potrebujemo: veliko čebulo, 40 gr sirovega masla, dve veliki žlici moke in 50 gr riža.

Pripravimo: Fino seseklano čebulo svetlo opravimo v sirovem maslu in previdno pridenemo moko. Riž kuhamo v ¼ litra vode, dokler ne postane mehak, takoj na to pa

vsujemo v juho čebulno prežganje in pustimo še tri minute vreti.

Porova juha s krompirjem

Potrebujemo: Pet velikih porovih stebel, pet srednjevelikih krompirjev, 3 dkg masti, dve veliki žlici moke in ščepec soli.

Pripravimo: Por očistimo, zrežemo na krlje in ga skuhamo v litru vode. Približno čez pol ure dodamo vrelemu poru na kocke zrezan olupljen sirov krompir, da se do mehkega skuha. Iz masti in moke napravimo svetlo prežganje, ki ga vmešamo v juho. Juho serviramo neprecejeno.

Slovaška krompirjeva juha

Potrebujemo: 3 dkg masti, glavico čebule, ščepec soli, ščepec rdeče paprike, pet velikih krompirjev, osminko litra kisle smetane, žlico moke.

Vselepežene
v Parizu

uporabljajo, da ohranijo svežost svojemu obrazu in da dosežejo od vsakogar zavidano mladostno polt samo učinkujoto, zdravo, dobrodejno in nepogrešljivo

Zjutraj in na večer jo namažite na še od umivanja vlažno kožo; dela čudeža.

CRÈME SIMON

SIMON PUDER
SIMON MILO

Če še ne veš

Zavesa je treba pred pranjem dobro sprati in izteptati, da se prah pri pranju ne zaje v tkanino. Vsaka gospodinja tako ve, da zaves pri pranju ne sme tretji. Dobro je, če se vodi doda nekoliko boraksa, ki jo omehča.

Sočivje, ki pomlajuje: domače jagode vseh vrst in imen, jabolka, hruške, češnjice, grozdje, pomaranče, ananas in limone. Tudi med ima slična svojstva.

Mleko preskušamo tako: Na noht kanemo kapljico sirovega mleka; če je mleko naravno, se kapljica strne na nohtu, če je pa zmešano z vodo ali s čim drugim, se kapljica razteče.

Pripravimo: Fino seseklano čebulo opravimo v masti, pridenemo na kocke zrezan olupljen sirov krompir in papriko in neprenehoma mešaje dušimo krompir, dokler se ne zmeha. Nato prilijemo ¼ litra vrele vode in kuhamo juho približno deset minut. Takrat šele vlijemo vanjo kisló smetano, v katero smo vmešali moko in sol, in jo še enkrat prevremo.

Kuminova juha

Potrebujemo: Za kavno žličko kumina, 30 gr sirovega masla, 60 gr moke in 1 jajce.

Pripravimo: Kumin kuhamo približno eno uro v poldrugem litru vode. Medtem pa napravimo iz moke

Vabimo Vas k nakupu v
najcenejši oblačilnici
A. Presker
Sv. Petra cesta 14

in sirovega masla svetlorjavo prežganje, ki mu primešamo, stalno mešajoč, jajce. Na prežganje vlijemo kuminov ocedek in vse še kratek čas kuhamo. Juho serviramo s popečenim kruhom ali s popečenimi žemljami.

Zelenjavna juha

Potrebujemo: Korén, peteršiljev korenček, korenček zelene, 30 gr masti, 60 gr moke, rumenjaki, ¼ litra mleka.

Pripravimo: Vse korene nastrgamo in jih kuhamo v poldrugem litru slane vode. Zelenjavo iztisnemo skozi sito, iz moke in masti pa na-

Adria prašek je boljši

pravimo prežganje ki ga vmešavamo v juho. Juho kuhamo nato še pol ure. H koncu stepemo jajce v mleku in dodamo juhi. Na juho nasujemo popečene kruhove kocke in jo serviramo.

Pisalni stroj naj piše sam!

To je prav tako šefova želja kakor tudi strojepravec. Toda stroja take popolnosti ne bo nikdar. Najbolj pa se tej dovršenosti približuje

WOODSTOCK,

ki je višek tehnike. Izumitelji — ameriški inženjerji — smejo biti ponosni na svoj izdelek.

Woodstock ima poln in lahek udarec, pisava je čista in dovršena.

Kdor Woodstock vidi — mu je naklonjen, kdor Woodstock preizkusi, spozna, da je to najboljši stroj, a kdor le nekaj časa na njem dela — se ne more nikdar več ločiti od njega. Ta stroj je v Ameriki zaslovel radi svoje priročnosti in koristnih naprav in je zadnji dve leti najbolj zahtevana znamka.

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

TIPKA, družba z o. z.
trgovina s pisalnimi stroji in pisarniški potrebščinami

Ljubljana
Miklošičeva cesta 13. — Tel. 29-70.

Trajno ondulacijo po najnovejši dunajski metodi izvršuje damski frizerski salon
Stane Rakar, Ljubljana
Prešernova ulica 9 (vis-à-vis Kreditnega zavoda)

Za vsake lase garantiran uspeh in je vsaka najmanjša poškodba las kakor kožo popolnoma izključena

Posetite nas in prepričali se boste!